

Zas Latweefchu lauschu draugs.

1833. 14. Juhli.

28ta lappa.

Zaunas sinnas.

Nu jau no wiffahm mallu mallahm mums atnahk sinnas pahre tahm ne-
laimehm, ko pehrkons winnâ mehnesi padarrijis. Zê saweem draugeem tik-
kai tahs dohsim lassih, pahre kurrahm paschi wiffwairak effam brihnojufchees. —
Jggaunu semmê pee tahs muifchas, ko us wahjifki fauz: Parmel, 15tâ Juhni
notikke, ka kaspone pehrkona laikâ fainneeka lauku aparre ar diweem wehrscheem
un pehrkons winnu un lohpus tai paschâ brihtinâ nospehre. Pee zittas muifchas
Jggaunu semmê, ko fauz: Lohdenseje, atkal 27tâ weens pats sibbens nospehre
fainneeku, winna feewu un meitu. Wihrs us weetas bija nohst; feewifchki tik-
kai mas wehl nehme dwaschu. — Ne dauds tahk no Pruhfchu Fehnina pilsfeh-
tas, kurrâi wahrds: Berlihne, filla irr, kur brihscham saldati mahjabs ar leeleem
gabbaleem schaut; tur 19tâ Juhni sibbens to fakaltufchu sahli eededsinaja, un
ugguns ahtrumâ bija ispohtijis tik leelu semmes gabbalu, kas 362 fohlu bija
garrumâ un tikpatt dauds plattumâ. Tik ar gruhtahm puhlehm isdewahs, tuh-
wu meschu isfargahk. — Schlehstieru semmê, tanni pussê, kas pee Pruhfchu walsts
peederr, pehrkons eespehre kuhri un tuhkstohfch aitas weenâ paschâ spehreenâ
uomaitaja. — No Presburges pilsfehntas Ungaru semmê raksta: "Zahdas isbai-
les, kahdas mums tai nakri, 1mai Juhni nahkoht, bija, mehs ilgi ne effam pee-
dshwojufchi. Brihnum' leels karstums to deenu bija bijis, tad pulksten' desmit
pehrkons sahze kuhkt un drihs laudis pa wiffu pilsfehntu brehze: ugguns effohk
wahjis walkâ. Zo pirmajs sibbens taifni bija eespehris basnijas tohrna gallâ un
to eededsinajis. Zahdâ augstumâ; — kas warreja palihdseht? — Breesmas ka-
tram zilwekam usnahze, redsoht, kâ tur augsta tohrna gallâ tahs leefmas plo-
fjahs, warra juments katrâ minutê jo wairak eefahrse, wehjsch teem mahju jum-
teem dsirksteles usmette un tohrna gals pegdams drihs jau pats tahm mahjahm

gahschahs wirsü. Un pehz puffedakts gals teescham gahsahs ar pasaul' leelu trohkfni us leiju, pohstija pa weetahm basnizas juntu, bet Deewa laime! tanni leelâ plarscht nonahze semmê, kas basnizas paschâ preekschâ irr, un tur laudim pehz masu brihdi isdewahs, winna deggofschus balkus isdsehst. Augschâ leefmas gan wehl weenreis stipri nehmahs, tà, ka us wissahm eelahm tik gaisch' palikke, itt kâ deena jau buhtu ausufsi; bet tas Wissuwaldigajs tatschu pilssehtu schehligi pasargaja no leelakas nelaimes, birgereem palihdsedams to ugguni drihs pawissam isdsehst, un tà paschi basnizas pulksteni schai baltâ deeninâ wehl wiffi irr wesseli. — Ollenderu semmê, Grehnines walsti, leels semmes gabbals irr, fur wezzôs laikôs purwis irr bijis un fur taggad daschdeen lihds 2000 strahdneeki dedsamus wellenus isroh. Zur kahdâ fousâ deenâ pehrkona laikâ gaddijahs, ka tee israkti welleni un ta semme wissapfahrt pa trim juhdschm rinki sahze degt. Zaur scho ugguni pawissam pohstâ gahje: 70 mahjas, 5 leelas laiwas un ne isfkaitam' dauds kohpu wellenu. Zeiz, arri diwi zilweki tur effoht Nihkuschi.

No Pehterburges. (30. Juhni.) Waldneekem gan wajaga isfinaht, zik zilweku winnu semmês dsihwo un pee kurras walsts un weetas ifkats peederr; jo tiklai tad winni tà kâ klahjahs pahr saweem laudim warr gahdaht un waldihht un arri pehz taisnibas nospreest, par zik daudseem katrai walsti galwas nauda effoht ja-makfa, zik wihreem no katras pilssehtas un muischas ja-eet saldatôs un tà jo pr. Zapehz arri pa wissu Kreewu semmi fenn laikôs laudis brihscham tikke usrakstiti un isfkaititi; bet nu jau 17 gaddi irr pagahjuschi, kameht tahda kauschu usrakstischana ne notikke. Tas nu gan tahm pilssehtahm, muischahm un pagasteem par labbu nahze, fur pa to laiku laudis bija wairojuschees: jo tahm teefahm tur arween par tikpatt dauds galwahm bija ja-makfa krohnam, zik tanni walsti preeksch tik dauds gaddeem dsihwoja; turpretti wiffas tahs walstis nahze skahdê, fur woi zaur sehrgahm woi zaur kareu masak kauschu bija palikkuschi: jo tahm jo deenas jo gruhstaki nahze, wehl arween tikpatt dauds fadabbuht, zik tanni laikâ winnahm bija nospreests, kad dauds wairak laudis tur dsihwoja. — Ka nu us preekschu ar jo leelaku taisnibu wissu warroht nospreest, muhsu firdschehligs Keisers 16tâ Juhni ar sawadu grahmatu irr pawehlejis, lai teefas, zik drihs warredamas, pahr wissu walstibu, — tik ne Gruhshineru, Armenieru un tannis zittâs semmês, kas ais Kaukasus-kalneem irr, — taggad no jauna wiffus laudis isfkaita un winnu wahrdus usraksta, tà ka skaidri

warroht sinnah, zif zilweku katrà mahjà, zeemà, muischâ un pilssehtâ dshwo. Ur scho jaunu usrakstischanu teefahm jau nahkoscha gadda gallâ waijaga gattawahm buht, ka jau ar 21mu Janwar 1835 warreschoht eefahft, pehz schahs jaun as isfkaitischanas tâpatt galwas naudû fâ nekruhshus nemt.

So wairak iauschu kahdâ pilssehtâ dshwo, jo daschadi winni arri buhs un jo drihsak pee winneem kas notiks, pahr ko woi ja-preezajahs, woi ja-schehlo. Kad tahdâ zeeminâ, fur tif fimts nammi irr, pa 30 gaddeem weenu paschu reis' ugguns-grehks zeltoshs, tad pahr to tikpatt buhtu ja-brihnojahs, itt fâ ugguns kahdâ leelâ pilssehtâ, fur lihds 9 tuhstohsch nammi irr, trihs reis' pa katru gaddu nahktu walkâ. — Zif peež deenas bija pagahjuschas pehz tahs nelaimes, ko muhsu preekschaja lappina no Pehterburges stahstija, tad palzei-teefa atkal dabbuja sinnah, ka ugguns-grehks effoht zehlees. So us Wassil-fallas, fur krohnam tahs wiffleelakas brandwihna- un spirtus-magasihnes paschôs stipri us-muhrehtôs namindôs irr, 21mâ Zuhni pehz pussdeenas pulksten' tshetrôs daschi zilweki no saweem wirsneekeem bija aisstelleri schinnis magasihnes, lai ar laterneem paluhko, woi wahtes wehl wiffas effoht wesselas, un lai tahs, kas puschu, tabbi islahpa. Urtraddahs arri wahte, kas paschâ preekschgallâ zaur laide, un strahdneeks, zaurumu gribbedams tuhlihn aisbahst, ar saweem rihkeem tik stipri darbajahs, ka weens galdinsch schinnî wahtes dibbenâ plihse, spirtus ar warru istezejea un no tahm sweezehm ahtri nehmahs degt. Wiffi strahdneeki, zif drihs warredami, behdse ahrà, jo pehz inas brihtina jau pa wiffu magasihni, fur 714 leelas wahtes spirtus bija eekschâ, dedsin degge. Ne zif ilgi, tad tas dselses juments jau eegahsahs un ugguns leesmas, breefmigi flattoht, pa juntu kehre us augschu, un no turrenes drihs to ohtru, wehl dauds leelaku magasihni, fur atkal 2000 wahtes brandwihna un spirtus bija uskrautas, buhtu sakehruschas, ja Deems tas Wiffuwarrenajs ne buhtu fargajis. Zif zaur teem maseem wahrteem ugguns nahze laukâ un eededsinaja to kohka grihdu, kas wiffapfahrt schahm magasihnehm eet, un no turrenes pascham bulwerkam pee Nehwas-uppes tik ahtri usmettahs, ka tee saldati, kas ar saweem dschschameem rihkeem tur stahweja, uggunî neschehligi buhtu fihkuschî, ja ar laiwahm wianus ne buhtu isglahbuschi. Pehz ilgahm publehm beidsoht isdewahs, neween to deggoschu bulwerkî dschst, bet arri tahs zittas magasihnes isfargahft. Tat-schu ta fshahde, ko schis ugguns-grehks krohnam padarrija, isness wairak, ne fâ 160,000 rublus. — Tas nabbags strahdneeks, zaur kurra wainu wiffa schi leela

kelaine bija fahkusees, ar deggofchahm drehbehm bija issfrehjis ahrā, eemettees appē un us tahdu wihsī no breefniigas nahwes isglahtbees. — Laffitaji gan wehl peeminnehs, ka muhsu 18ta lappina winneem no Wahzsemmes itt libdsigu notikfamū jau irr stahstijusi. Lai jel ikkatris zilweks ugguni labbi farga!

X12tas miħklas usminna: Glahbejs.

X13ta miħkla.

Belhnum' tšchakli daschfahrt fkreiju,
Ja man warri stipri sweesti; —
Woi pa kalnu, woi pa leiju
Nahku, tew buhs zellu greest.
Kas man tekkā mett, tas wehle,
Kā tur wihsī apkristu,
Un ir behrni ar man spehle,
Ja paleels teem ne esmu.

Det ar weegleem spahrneem fkreenn,
Kad man galwa suddusi. *)
Es ne schehloju ne weenu,
Kas ne fargahs muddigi.
Wassarā tu manni raugi,
Kad ir mannas mahses nahk;
Det muhs nonahwe tee fkaugi,
Kas muhs rohkā dabbuht mahk. D.

*) Tas irr tā saprohtams: Kad no ta wahrda, kas schē jausminn, to pirmu lassamu sihmi atnehme.

Sinna, zil naudas 12. Juhli-mehn. deenā 1833 eeksch Nihges maksaja par daschahm prezzehm.

Par	Maksaja:	Eudr. nauda. Rb. R.	Par	Maksaja:	Eudr. nauda. Rb. R.
1	pubru rudsu, 116 mahrzikus smaggu	1 50	1	pohdu (20 mahrzineem) wasku =	5 —
—	meeschu, 100 mahrzin. smaggu	1 —	—	tabaka = = = = =	— 60
—	kweeschu, 128 mahrzin. smaggu	1 85	—	sweesta = = = = =	2 15
—	ausu = = = = =	— 55	—	dselses = = = = =	— 65
—	firnu = = = = =	1 40	—	linnu, frohna = = = = =	1 80
—	rupju rudsu = miltu = = =	1 35	—	brakka = = = = =	1 60
—	bihdeletu rudsu = miltu = =	1 60	—	kannepu = = = = =	1 —
—	bihdeletu kweeschu = miltu =	2 20	—	schfichtu appinu = = = =	2 —
—	meeschu = putrainu = = =	1 60	—	neschichtu jeb prezzes appinu	1 10
—	eefala = = = = =	1 10	—	muzzu filku, eglu muzzā = =	5 75
—	linnu = sehklas = = = =	2 —	—	lasdu muzzā = = = =	6 —
—	kannepu = sehklas = = = =	1 —	—	swalkas fahls = = = =	4 —
1	wesumu seena, 30 pohduš smaggu	3 —	—	rupjas baltas fahls = = =	4 25
barrotu	wehrschi galku, pa pohdu =	1 —	—	wahiti brandwihna, puffdegga =	8 50
			—	diwdegga = = = = =	9 50

Weenu sudraba rubli warreja dabbuht par 356½ kapeikeem warra naudas.

Libds 12. Juhli pee Nihges irr atnahkuschi 524 fuggi un aisbraufuschi 474.

„ 5. Juhli pee Keepajas irr „ 105 „ „ „ 106.

Brihw drikkht. No juhrmallas-gubernementu augstas waldischanas puffes:
Dr. C. E. Napierky.